

serie
Mooiste dorpen

Dit is het eerste deel in een serie over plaatsen die zijn genomineerd voor de ANWB-verkiezing "Mooiste dorp van Nederland". Volgende week maandag deel 2: Acquoy.

Niehove heeft geen puist en is al mooiste dorp

Jan Kas

De oude structuur van een dorp op een wierde (een verhoging tegen opkomend water) is in Niehove nog goed te herkennen. De doorgangen van de vroegere kerkpaden voor de boerengzinnen in de directe omgeving bieden nu fraaie doorkijkjes.

Waar zijn we vandaag?

In Niehove, provincie Groningen, gemeente Westerkwartier, Nijhoof in het Gronings. Circa 250 inwoners. De stad Groningen ligt op 20 kilometer.

Wat is de eerste indruk?

De kerk staat in het midden, eromheen huizen in twee cirkels. Op zomerse dagen is het een komen en gaan van fietsers en wandelaars, die vaak even pauzeren op het enige horecaterras.

Wie leidt ons rond?

Martin Clobus, auteur van een boek over Niehove's historie, gepensioneerd ambtenaar. Een halve eeuw terug kwam hij hier wonen, toen hij in Groningen economie studeerde. „Het dorp was behoorlijk vervallen. Studenten konden de huisjes voor omgerekend een paar duizend euro kopen en knapten ze op tot ruime woningen. Ik bleef hier hangen.”

Is Niehove ergens bekend van?

Elsevier Weekblad riep Niehove uit tot "Mooiste dorp van Nederland 2019". Daar zijn de inwoners best trots op, getuige de vermelding van de titel onder de bebouwde-komborden.

Hoe is Niehove ontstaan?

Eeuwenlang was het de hoofdplaats van het waddeneiland Humsterland in de Lauwerszee. Het heette toen Suxwort (Zuidwierde). Clobus: „Niehove is een goed bewaard gebleven voorbeeld van de ronde dorpswierde. De vorm doet denken aan een wagenwiel. Om de kerk, gebouwd

„Vier woningen uit de jaren tachtig, dat is onze nieuwbouw”

rond 1230, lag oorspronkelijk een kring van boerderijen met de achterkant naar de velden. Rond 1000 vestigden de meeste boeren zich aan de eerste bedijkingen. Vandaar brachten zij meer land in cultuur. Rond de kerk kwamen arbeiderswoningen, bedrijfjes en winkels, ook in een cirkel. In vrijwel elk voorhuis was vroeger een winkeltje, het domein van de vrouw. In de jaren negentig sloot de laatste winkel. In het achter-

huis had de man veelal een werkplaats. Vaak werden beroepen gecombineerd. Zo was de fietsenmaker tevens barbier. Winkel en werkplaats zijn nu meestal bij het woongedeelte gevoegd.”

Wat valt op?

Clobus wijst op de zeven kleine zijwegen van de Kerkstraat. „Doorgangen tussen de huizen die herinneren aan vroegere kerkpaden door de landerijen. Daarover kwamen de boeren naar de kerk en brachten ze hun producten naar het dorp om die daar te verkopen. Ze deden dan gelijk inkopen bij de vele winkeltjes.”

Hoe is het hier wonen?

„In Oldehove, op twee kilometer afstand, zijn scholen en een supermarkt. Café-restaurant De Eisseshof houdt Niehove levendig. Toen de vorige caféhouder stopte, kochten de inwoners het met subsidie van de gemeente Oldehove als dorps huis aan. De nieuwe uitbaters runnen een café en een befaamd Indonesisch restaurant. In de bovenzaal zijn geregeld culturele evenementen. De kerk, waar nog een enkele keer een dienst wordt gehouden, is de locatie voor klassieke concerten.”

Vergrijst Niehove niet?

„Er komen telkens jonge gepensioneerden bij. Komt er een huis vrij, dan is hij snel verkocht aan westerlingen die een rustige plek en een ruime woning met flinke tuin wensen. Alle huizen in de Kerkstraat zijn particulier bezit, ze worden goed onderhouden.”

Waarom is Niehove het mooiste dorp van Nederland?

„Waarom zou dat na een jaar

opeens niet meer zo zijn? Meer dorpen in Groningen hebben de oorspronkelijke structuur nog. Spijk bijvoorbeeld. Dat is groter, maar heeft een paar nieuwbouwuipusten. Niehove is niet verstoord door een grote buitenwijk. Op de plek van de oude school zijn in de jaren tachtig vier woningen gebouwd, die er niet misstaan. Dat is onze nieuwbouw.”

>>>rd.nl/mooistedorpen

Het Groningse Niehove ligt op een wierde, een verhoging in het landschap. beeld Niek Stam

Auteur Martin Clobus is vergroeid met Niehove. beeld Niek Stam

Tussen de huizen liggen smalle doorgangen. beeld Niek Stam

